

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1713/2015
15.09.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Лидије Ђукић, председника већа, Божидара Вујичића и Бисерке Живановић, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Предраг Матић, адвокат из ..., ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Милош Антоновић, адвокат из ..., ..., ради установљења права службености пролаза, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2364/14 од 16.04.2015. године, у седници одржаној 15.09.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2364/14 од 16.04.2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П 3079/13 од 03.03.2014. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиље, па је у корист тужиљине повласне катастарске парцеле .../... КО ... установљено право сталне службености пролаза пешице, путничким возилима и другим возилима, а све ближе наведено у изреци, и то путем који има ширину 2,6м, а који се простире преко послужне катастарске парцеле .../... КО ..., власништво тужене и који пут полази од међне линије све означено изреком и који ће служити тужиљи за улаз у њену повласну катастарску парцелу .../... КО ..., а што је тужена дужна признати и дозволити тужиљи несметано пролажење пешице и наведеним превозним средствима. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова поступка исплати 260.300,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2364/14 од 16.04.2015. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се у корист њене повласне катастарске парцеле .../... КО ... установи право сталне службености пролаза пешице, путничким возилом и другим возилима, а све ближе означено у изреци и то путем ширине 2,6м који се простире преко послужне катастарске парцеле .../... КО ..., власништво тужене, на начин све ближе означено изреком и који пут ће служити тужиљи за улаз у њену повласну катастарску парцелу .../... КО ..., што је

тужена дужна признати и дозволити тужиљи несметано пролажење пешице и наведеним превозним средствима и одређено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужиља је власник катастарске парцеле број .../..., пашњак друге класе, површине 0.05,40ха, уписане у КО .... На тој парцели се налази стара породична стамбена зграда у којој тужиља живи са својом породицом, а иза које је тужиља без дозволе саградила мању помоћну зграду - радионицу за прераду воћа и поврћа у којој обавља делатност за потребе свог предузећа „...“, које се бави производњом зимнице на велико. Тужена је власник катастарске парцеле .../..., пашњак друге класе, површине 0.36,45ха, уписане у КО .... Тужиљина парцела се са источне стране целом ширином граничи са магистралним путем Краљево - Крагујевац, али због облика и изграђености објеката тужиља нема могућност да превозним средствима приђе до своје радионице за прераду воћа и поврћа. Парцела која је у власништву тужене бр. .../... КО ... простира се исто уз магистрални пут Краљево - Крагујевац и тужена је за своје потребе обезбедила спорни пут. Правноснажном пресудом Основног суда у Краљеву П 1141/10 од 27.10.2010. године, одбијен је тужбени захтев овде тужиље којим је тражила да се утврди да има право службености пролаза спорним путем, по основу правног посла, а све ближе описано изреком. Из налаза судског вештака геодетске струке утврђене су мере и границе простирања пролаза који тужиља тражи, а све ближе одређено изреком, док је налазом и мишљењем судског вештака саобраћајне струке утврђено којим се све возилима може проћи преко катастарске парцеле бр. .../... КО ..., која је власништво тужене, до тужиљине радионице.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да су испуњени сви услови за конституисање службености пролаза у смислу одредаба члана 51. и 53. Закона о основама својинскоправних односа, због чега је усвојио тужбени захтев. Међутим, другостепени суд је закључио да нису испуњени услови из члана 53. Закона о основама својинскоправних односа за конституисање службености пролаза у корист тужиљиног повласног добра а на

терет послужног добра, које је власништво тужене, због чега је првостепена пресуда преиначена и тужбени захтев одбијен.

По оцени Врховног касационог суда одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 53. став 1. Закона о основама својинскоправних односа („Службени лист СФЈР“, бр. 6/80, 36/90, „Сл. лист СРЈ“, број 29/96 и „Сл. гласник РС“, број 115/05), прописано је да одлуком суда или другог државног органа стварна службеност установљава се када власник повласног добра у целини или делимично не може користити то добро без одговарајућег коришћења послужног добра, као и у другим случајевима одређеним законом.

Сагласно наведеном, конституисање права стварне службености пролаза дозвољено је само изузетно, када се повласно добро на други начин или без несразмерно великих трошкова не може користити. Наиме, право службености уопште, а и право службености пролаза, представља оптерећење и ограничење права својине власника послужног добра, па се према начелу рестрикције код заснивања и вршења права службености полази од неопходних потреба за коришћење повласног добра. У конкретном случају, тужила је власник повласног добра катастарске парцеле број .../..., која има излаз на магистрални пут Крагујевац - Краљево, а на којој је тужила изградила помоћни објекат без дозволе за који тражи конституисање права службености пролаза спорним путем (пешице, путничким возилима, лаким и средњим теретним возилима – до 12 тона, лаким, малим и средњим прикључним возилима, трактором, мотокултиватором, радним машинама, вучним машинама, запрежним возилима) преко послужног добра катастарске парцеле бр. .../..., власништво тужене на којој се налази породична кућа у којој тужена живи. Имајући у виду наведено, као и разлоге из којих тужила тражи конституисање службености пролаза (обављање привредне делатности у објекту изграђеном без одобрења за градњу), то Врховни касациони суд закључује да нису испуњени услови да се установи стварна службеност пролаза на начин како је то тражено.

Осим тога, повласно добро катастарска парцела број .../..., која је у власништву тужиле, има излаз на магистрални пут Крагујевац - Краљево и тужила може доћи до свих објеката који се налазе на њеној парцели пешке, али не може колима и другим возилима доћи до радионице, која се налази иза тужилине куће. Околност што је тужила накнадно без дозволе надлежног органа изградила помоћни објекат – радионицу представља противправно понашање које, супротно ревизијским наводима, не може бити разлог за конституисање службености пролаза. Стога је правилно другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиле, применом члана 53. став 1. Закона о основама својинскоправних односа.

На основу изнетог, применом одредбе члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Лидија Ђукић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић